

Wydarzenia okresu II wojny światowej w Krakowie doczekały się obszernej literatury wspomnieniowej, popularnej i naukowej. Próby analizy zagadnienia krakowskiego getta podejmowali m.in. Zimmerer, Bieberstein, Pankiewicz, Dora Agatstein-Dormontowa, Zajączkowska, Alicja Jarkowska, Martyna Grądzka-Rejak, Joanna Śliwa, Ryszard Kotarba, Krystyna Samsonowska, Anna Marszałek, Witold Medykowski, Edyta Gawron, Elżbieta Rączy. Niemniej do chwili obecnej nie powstała kompleksowa monografia dotycząca getta krakowskiego i zamkniętej tam ludności. Celem naszego projektu jest przygotowanie takiej właśnie publikacji książkowej. Przy relatywnie dużej liczbie publikacji, dotychczas niewiele miejsca poświęcono na analizę życia codziennego mieszkańców getta i ich dylematów - przenikania się sfer prywatnych z zawodowymi. W zasadzie nie skoncentrowano się, jak dotąd na nowych i starych sieciach społecznych, różnych aspektach życia rodzin, na szeregu negatywnych zjawisk (prostyucja, przemoc, aborcje, samobójstwa, przemyt, morderstwa etc.). Brakuje tego także w innych powojennych opracowaniach, niezwykle ważnych z perspektywy badań nad historią getta.

Wyjątkowością projektu, jest nie tylko kompleksowe opracowanie historii krakowskiego getta w oparciu o dostępną literaturę i źródła historyczne oraz dokumenty osobiste, ale także opisanie tych wydarzeń z perspektywy przestrzeni getta i ludzi tam przebywających, tj. sfery społecznej (prywatnej) i zawodowej. Getto, poza miejscem odosobnienia i eksterminacji ludności żydowskiej, było miejscem funkcjonowania, życia (w różnych wymiarach społecznych), handlu, szmuglu, wejścia i wyjścia z getta (na styku getta i aryjskiej strony), gdzie budowano kontakty z aryjską stroną, ze światem zewnętrznym. Aby zrealizować stawiane przez nas cele poddajemy szczegółowej analizie następujące elementy codzienności: rytuały dnia powszedniego, życie rodzinne, rozpad związków i tworzenie relacji nieformalnych, ciąża, macierzyństwo i wychowanie dzieci, aborcja, praca zawodowa i w gospodarstwie domowym, zamiana ról społecznych (wzrost znaczenia kobiety w rodzinie), religia, czas wolny, edukacja, odpoczynek, rozrywka oraz aktywność polityczna i konspiracyjna. Badamy przy tym negatywne zjawiska, jakie dotykały tę społeczność, np. depresje, stany lękowe, agresja i próby samobójcze. Ponadto zwracamy uwagę na postawy i zachowania związane z kolejnymi okresami okupacji oraz sytuacjami granicznymi i trudnymi wyborami przed jakimi stawała ludność żydowska. Szczególnym elementem przy kompleksowej analizie historii getta krakowskiej, są wątki dotyczące styku dwóch światów - tego dotyczącego dzielnicy zamkniętej i tzw. aryjskiej strony.

Nasze podejście badawcze nie sprowadza się jedynie do prezentacji biogramów wybranych, wyróżniających się jednostek, ale zakłada ukazanie maksymalnie pełnego portretu społecznego Żydów zamkniętych w getcie krakowskim. Rozważania na temat getta krakowskiego zamierzamy zakończyć epilogiem, w którym wskażemy co wydarzyło się z częścią osób z getta krakowskiego, którym odroczone wyrok i w dniu likwidacji dzielnicy skierowano do ZAL/KL Plaszow. Ponadto dokonamy swego rodzaju rekapitulacji na temat infrastruktury/topografii tego miejsca po II wojnie światowej do czasów współczesnych. Wynikiem niniejszego projektu będzie książka o charakterze monograficznym.